

autor/author: Silviu ANDRIEȘ-TABAC și/ Comisia Națională de Heraldică a Republicii Moldova, 2010
/ the National Commission for Heraldry of the Republic of Moldova, 2010

pictor/painter: Iurie CAMINSCHI

arhitect/architect: Mariana ȘLAPAC

foto/photo: Marcel PORUMBESCU

La 5 martie 2010, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind instituirea medaliei jubiliare Crucea Comemorativă. Războiul al Doilea Mondial, care a fost promulgată de Președintele interimar al Republicii Mihai Ghimpu la 16 martie. Apariția în sistemul național de decorații a acestui nou însemn faleristic a fost prilejuită de comemorarea aniversării a 65-a de la sfârșitul Războiului al Doilea Mondial. Concepția în sine a fost dezbătută și aprobată în ședința din 13 februarie 2010. Aceasta prezentare a Crucii Comemorativă vine să ilustreze imaginea veridică a distincției moldovenești, denaturată în unele publicații din Republica Moldova, fapt ce a generat atâtea discuții.

Diana IEPURE

La alegerea culorilor dungilor panglicii, Comisia Națională de Heraldică a insistat pe evitarea asemănării cu panglica medaliei românești similare contemporane, cu panglica rusească Sf. Gheorghe și cu panglica crucii comemorative românești pentru Primul Război Mondial. Forma de cruce labată și combinația culorilor panglicii Crucii de Oțel a Germaniei naziste (roșie, lată de 7/15 și flancată cu câte o dungă albă și, alăturat, cu câte una neagră, fiecare lată de 2/15, pentru panglicile distincțiilor derivate fiind utilizate aceleași trei culori, dar în alte soluții) au fost percepute ca tabu. Căutările s-au oprit asupra combinării celor două culori românești ale doliului: negrul contemporan preluat din Occident și albul tradiției naționale vechi. Această formulă de șapte dungii negre și albe a accentuat caracterul comemorativ al medaliei și a ancorat-o și mai adânc în tradiția autohtonă. Întreaga distincție și-a găsit echilibrul estetic și conceptual. Medalia se înscrie conceptual în tradiția crucilor comemorative ale aliaților din Primul Război Mondial și imită concret Medalia „Crucea Comemorativă a războiului 1916-1918”, instituită în Regatul României prin Decretul regal nr. 1744 din 8 iulie 1918, forma căreia era atunci definită drept „cruce bizantină”. Aceasta, având forma unei cruci cu brațele egale și extremitățile romboidale cu laturile ușor convexe, iar bareta dungată în șapte dungii albastre și verzi, a fost conferită și veteranilor basarabeni.

Silviu ANDRIEȘ-TABAC

On March 5, 2010, the Moldovan Parliament instituted the jubilee medal The Commemorative Cross of the World War II, interim President Mihai Ghimpu promulgating the Law on March 16. The release of the new phaleristic item, registered in the national system of rewards, was occasioned by the 65th anniversary since the end of the World War II. The concept itself was discussed and approved at the Parliament meeting of February 13, 2010. This presentation of the commemorative cross is meant to offer the true signification of the Moldovan medal, distorted in some publications in Moldova, which has generated so much discussion.

Diana IEPURE

In choosing the colors for the ribbon the National Commission for Heraldry insisted on avoiding resemblance to the similar Romanian medal ribbon, to the Russian St. George Cross medal ribbon and also to the ribbon attached to the Romanian medal commemorating the end of the World War I. The pattée-shaped cross and the combination of colors displayed on the ribbon of the Nazi Iron Cross (red, 7/15 wide, flanked by one white and one black strip, each 2/15 wide, with the same three colors, but combined differently, having been used for the ribbons of the derived distinctions too) were seen as taboo. In fact, the solution came as the combination of the two Romanian colours of mourning: the contemporary black imported from the Occident and the traditional white. This formula of seven black and white stripes features the nature of the commemorative coin while its roots still lie deep in the local traditions, the object reaching thus its aesthetic and conceptual balance. The medal continues also the tradition of the commemorative crosses of Allies of World War I and it actually patterns the Commemorative Cross of War I (1916 – 1918) medal, established in the Kingdom of Romania, through Royal Decree No. 1744, as of July 8, 1918, its shape having been back then defined as “the Byzantine cross.” Done in the shape of a cross with equal arms and rhomboidal ends, sides slightly convex, with the bar in seven blue and green stripes, the medal was bestowed on Moldovan veterans.

Silviu ANDRIEȘ-TABAC

translation: **Cristina ISPAS**